

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๐

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๕๕/๒๕๖๐

วันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

เรื่อง นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า การกระทำของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่จำกัดเสรีภาพของพรรคการเมืองและสมาชิกพรรคการเมืองขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ (ผู้ร้อง) ในฐานะสมาชิกพรรคเพื่อไทยกล่าวอ้างว่าการกระทำของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้แถลงข่าวต่อสื่อมวลชนว่าจะยังไม่ปลดล็อกให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองดำเนินกิจการทางการเมืองได้ เนื่องจากกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่จำเป็นต่อการจัดการเลือกตั้งยังไม่แล้วเสร็จ และคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดใหม่อยู่ในระหว่างการสรรหา อีกทั้งยังไม่มีนายทะเบียนพรรคการเมือง สำหรับกรณีที่เกรงว่าพรรคการเมืองจะดำเนินการไม่ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดและจะส่งผลกระทบต่อการจัดการเลือกตั้งนั้น กรอบระยะเวลาดังกล่าวได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ

- ๒ -

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มิได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญจึงอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมได้ คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะไม่ทำให้เสียหายหรือกระทบต่อพรรคการเมืองโดยจะใช้มาตรการในการแก้ปัญหาตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และจะไม่ทำให้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ หรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เป็นอุปสรรค และผู้ร้องยังกล่าวอ้างถึงกรณีที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกมาตั้งคำถามถึงประชาชนเกี่ยวกับความจำเป็นในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ และการสนับสนุนพรรคการเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งผู้ร้องมีความเห็นว่าเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้แล้ว โดยความในมาตรา ๓ บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงมีผลให้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ ข้อ ๒ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง สิ้นผลการบังคับใช้ นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ ได้บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่กฎหมายบัญญัติ” ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๑ บัญญัติให้พรรคการเมืองดำเนินการต่าง ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนด การที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติอาศัยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ หรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ มาเป็นเหตุผลในการห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองดำเนินกิจการทางการเมือง จึงเป็นการละเมิดเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๕

- ๓ -

ผู้ร้องในฐานะที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพจากการกระทำของหัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) การกระทำของหัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติที่จำกัดเสรีภาพของพรรคการเมืองและสมาชิกพรรคการเมืองขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๕ หรือไม่

(๒) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติหยุดหรือเลิกกระทำการขัดขวางพรรคการเมืองและสมาชิกพรรคการเมืองที่จะใช้เสรีภาพดำเนินกิจการทางการเมืองตามความในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของหัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติในการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนที่ว่า จะยังไม่ปลดปล่อยให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองดำเนินกิจการทางการเมือง และในการตั้งคำถามเกี่ยวกับความจำเป็นของการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่และสิทธิในการสนับสนุนพรรคการเมืองของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองไว้

- ๔ -

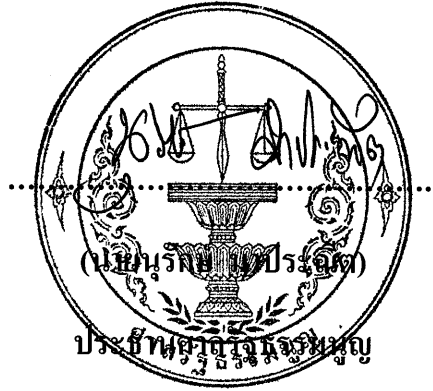
ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๕ หรือไม่ นั้น เนื้อหาของคำร้องเป็นเพียงการคาดการณ์ล่วงหน้าของผู้ร้องเท่านั้นที่จะทำให้พรรคการเมืองไม่สามารถดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติไว้ และจะส่งผลกระทบต่อ การเลือกตั้ง โดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องแต่อย่างใด

สำหรับกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติอาศัยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ มาเป็นเหตุผลประกอบการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนว่าจะยังไม่ปลดล็อกให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกพรรคการเมืองดำเนินกิจการทางการเมืองได้ แสดงถึงความประสงค์จะให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว นั้น โดยที่ประกาศและคำสั่งทั้งสองฉบับดังกล่าวมีสถานะการบังคับใช้เป็นกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้ว โดยการใช้สิทธิทางศาลตามมาตรา ๒๑๒ และการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๓๑ (๑) ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

- ๕ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อมีคำสั่ง
ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

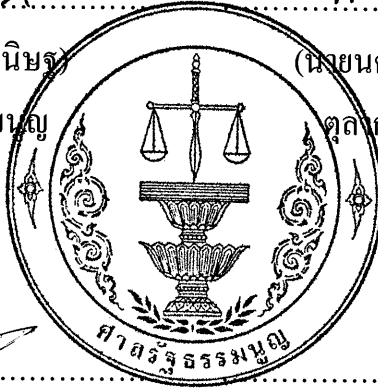
(คำสั่งที่ ๕๘/๒๕๖๐)

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังสศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ